

Handläggare
Malin Nilsson Strandberg
Telefon: 08-508 37 49**Till**
Utbildningsnämnden
2020-04-23

Förskolerapport 2019

Samlad rapport för förskola i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner Förskolerapport 2019 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Lena Holmdahl
UtbildningsdirektörEva Broström
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har i uppdrag att årligen ta fram en förskolerapport. Förskolerapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2019.

Förskolerapporten visar bland annat på att en hög andel av barnen i Stockholms stad går i förskolan, men att deltagandet är ojämnt över staden. Alla barn som går i förskola har rätt till undervisning av legitimerade förskollärare. Förskolerapporten visar att det finns tillräckligt med legitimerade förskollärare i samtliga stadsdelsområden för att med en annan fördelning mellan avdelningarna i de kommunala förskolorna ge alla barn den undervisning de har rätt till.

För att fortsatt förbättra kvaliteten och likvärdigheten i förskolan behövs insatser för att öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden. Ett annat prioriterat område bör vara att åstadkomma en mer likvärdig fördelning av legitimerade förskollärare mellan avdelningarna i de kommunala förskolorna. Ytterligare områden som bör vara prioriterade framöver är en fortsatt kompetenskartläggning samt en uppföljning av insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling på olika nivåer i staden. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner

Förskolerapport 2019 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet förskola inklusive en analys av utvecklingen inom området.

Ärendet

För att genomföra uppdraget har underlag från bland annat stadsdelsnämndernas kvalitetsredovisningar, redovisningar av utbildningsförvaltningens stadsövergripande insatser och tillämpliga delar från tillsynen av fristående förskolor sammanställts.

I arbetet har även ingått att samla in och sammanställa underlag om bland annat strukturella förutsättningar från stadsdelsförvaltningarnas och förskoleavdelningens statistik samt statistik från Skolverket.

Förskolerapporten innehåller slutsatser utifrån områdena:

- förskolans tillgänglighet,
- barns rätt till välutbildad personal,
- personalens utbildningsnivå och arbetssituation,
- kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt
- Stockholms stads kvalitativa förskoleindikator.

Förskolerapporten visar på att följande åtgärder bör prioriteras för att förbättra kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i Stockholms stads förskola.

Öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden

Inskrivningsgraden i förskola i Stockholms stad är lägre bland barn från socioekonomiskt utsatta grupper. Det finns alltså en risk att alla barn inte får likvärdig tillgång till förskola.

Utbildningsförvaltningen behöver i samverkan med stadsdelsförvaltningarna undersöka orsakerna till att en del barn inte deltar i förskola. En analys av orsakerna behöver ligga till grund för att utforma adekvata insatser för att öka inskrivningsgraden.

Utveckla kriterierna för hur personalens utbildningsnivå följs upp

För de kommunala förskolorna har det tidigare saknats en samlad uppföljning av andelen legitimerade förskollärare. Under 2019 har en sådan kartläggning påbörjats. Det har även inletts en

kartläggning av bland annat hur många anställda som saknar utbildning för arbete med barn. Uppgifterna behöver dock analyseras ytterligare och kriterierna för hur personalens utbildningsnivå följs upp behöver utvecklas.

Stärk barns rätt till välutbildad personal genom mer likvärdig fördelning av legitimerade förskollärare mellan avdelningarna i de kommunala förskolorna

År 2019 saknade 160 av totalt drygt 2 000 avdelningar i de kommunala förskolorna legitimerade förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen. Det finns dock tillräckligt med legitimerade förskollärare i samtliga stadsdelsområden för att med en annan fördelning ge alla barn den undervisning de har rätt till. Stadsdelsnämnderna behöver utveckla former för att fördela de legitimerade förskollärarna på ett mer likvärdigt sätt mellan avdelningarna.

Förbättra personalens arbetssituation med fokus på ett närvarande och pedagogiskt ledarskap

Enligt Stockholms stads handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare i de kommunala förskolorna är upplevelsen av ett närvarande ledarskap den viktigaste faktorn. För att stödja stadsdelsförvaltningarna i uppföljningen av handlingsplanen kommer utbildningsförvaltningen att genomföra en extern studie med forskningsanknytning som ska undersöka villkor och organisering för ett närvarande och pedagogiskt ledarskap.

Säkerställ en kompetenskartläggning samt uppföljning av insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Det finns ett stort framtida rekryteringsbehov av barnskötare, förskollärare och rektorer och det pågår flera insatser i staden för att bidra till kompetensförsörjningen. Det behövs en fortsatt analys och utvärdering för att säkerställa både en dokumenterad kompetenskartläggning och en uppföljning av effekterna av olika insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Genomför fortsatta insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Kompetensutvecklande insatser pågår i stadsdelsförvaltningarna för att stärka språk. Fortsatta insatser behövs för att höja personalens språkliga kompetens så att läroplansuppdraget med att ge alla barn goda kunskaper i det svenska språket kan genomföras.

Genomför fortsatta insatser för att stärka barns språkutveckling i svenska

Stadsdelsförvaltningarnas språkinventering av de kommunala förskolorna 2019 visar bland annat att det finns en högre koncentration av flerspråkighet i vissa stadsdelsområden. Stadsdelsområden med hög andel flerspråkiga barn behöver fortsätta med att stärka förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska.

Se över kvalitetsindikatorns roll och funktion

Stadens kvalitetsindikator (WKI – webbaserad kvalitetsindikator) bygger på ett för staden eget obligatoriskt material för personalens självvärdering. Det är dock angeläget att skilja på självvärdering som uppföljningsmetod och hur en kvalitetsindikator kan ge svar på kvalitet och likvärdighet i förskolan. Därför behövs en översyn av kvalitetsindikatorns roll och funktion.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 april 2020. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 6 april 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter

Förskolerapporten och dess slutsatser får enbart indirekta konsekvenser för barn och barns rättigheter. Innehåll och slutsatser för ökad kvalitet och likvärdighet utgår från skollagens och läroplanens uppdrag. Båda dessa tar sina utgångspunkter i lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Rapportens syfte och innehåll har därför bedömts ligga väl i linje med barnens bästa ur ett barnrättsperspektiv.

Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män

Förskola har en viktig funktion i samhället för jämställdheten mellan kvinnor och män. I förskolans uppdrag ingår att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv för alla barn. Förskolerapporten lyfter vissa skillnader i förskoleundersökningens resultat mellan pojkar och flickor. I övrigt behandlas inte jämställdhetsfrågor på något konkret sätt. Förslagen i rapporten innebär dock inte en påverkan på barn utifrån kön.

Förvaltningens förslag till beslut
Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner
Förskolerapport 2019 och överlämnar rapporten till
kommunstyrelsen.

Bilaga

Förskolerapport, förskola i Stockholms stad 2019